

**საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის,
ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო**

შემოწმების აქტი № 002731/შ

შედგენის თარიღი: 25 მარტი, 2022 წ.

საქართველოს ორგანული კანონის „საქართველოს შრომის კოდექსის“, „შრომის ინსპექციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-20 მუხლის მე-7 პუნქტის, „ინსპექტირებას დაქვემდებარებულ ობიექტებზე შესვლისა და შემოწმების (ინსპექტირების) წესისა და პირობების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 10 თებერვლის №99 დადგენილების შესაბამისად, კერძოდ, **2021 წლის 9 ნოემბრის №002731** ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმით და მასზე თანდართული **№002731/ო** მითითებით გათვალისწინებული დარღვევების გამოსასწორებლად განსაზღვრული 30 დღიანი ვადის გასვლის შემდეგ, შრომითი უფლებების ზედამხედველობის დეპარტამენტის შრომით უფლებებზე ზედამხედველობის სამმართველოს მთავარი სპეციალისტის, მეორე კატეგორიის უფროსი სპეციალისტის (უფროსი შრომის ინსპექტორი) [REDACTED] და სსიპ შრომის ინსპექციის სამსახურის ტერიტორიული ორგანო აჭარის რეგიონული სამმართველოს მთავარი სპეციალისტის (უფროსი შრომის ინსპექტორი) [REDACTED] მიერ **2022 წლის 28 იანვარს** განხორციელდა შემდეგი ორგანიზაციის განმეორებითი ინსპექტირება:

ობიექტის დასახელება: შპს „BROTHERS“

საიდენტიფიკაციო კოდი: 445412152;

დირექტორი: ჯან დუშმეზ; ირაკლი ხახვა;

იურიდიული მისამართი: ქ. ბათუმი, გენ. ა. აბაშიძის ქ., N14; გენ. ა. აბაშიძის და ბაგრატიონის ქუჩების კვეთა

ფაქტობრივი მისამართი: ქ. ბათუმი, გენ. ა. აბაშიძის ქ., N14;

შპს „BROTHERS“ მიმართ 2021 წლის 9 ნოემბერს გაიცა №002731 ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმი და №002731/ო მითითება, რომლის თანახმად ადმინისტრაციულ ორგანოს მიერ ორგანიზაციას განესაზღვრა 30 (ოცდაათი) დღიანი ვადა მითითების გამოსასწორებლად.

განმეორებითი ინსპექტირების ფარგლებში, შრომის ინსპექციის სამსახურის მიერ შესწავლით იქნა სამართალდარღვევის ოქმითა და მასზე თანდართული მითითებით გათვალისწინებული დარღვევების გამოსწორების საკითხი. კერძოდ:

1. 2021 წლის 9 ნოემბრის №002731/ო მითითება (N1)

მითითების მიხედვით წარმოდგენილი იყო ბრძანებები ამცრელ კაბინეტებში დასაქმებულ პირებზე ანაზღაურების დადგენის თაობაზე, რომლითაც დამსაქმებლის მხრიდან ცალმხრივად იყო დადგენილი აღნიშნული პერსონალის ანაზღაურების ოდენობა. დამსაქმებელს დაევალა აღნიშნულ პირებთან არსებით პირობების ორმხრივად განსაზღვრა და ხელშეკრულებების გაფორმება.

რეინსპექტირების ფარგლებში დამსაქმებელმა შრომის ინსპექციას 2022 წლის 8 თებერვლის N6627/22 წერილობითი მიმართვით განუმარტა, რომ 2021 წლის 25 ოქტომბრიდან კლიინიკში აღარ ფუნქციონირებს ამცრელი კაბინეტი, შესაბამისად, დამსაქმებელსა და დასაქმებულებს შორის ხელშეკრულებები აღარ გაფორმდა.

2. 2021 წლის 9 ნოემბრის №002731/ო მითითება (N2)

მითითების მიხედვით დასაქმებულებთან ძირითადად ფორმდებოდა 1 წლიანი ხელშეკრულებები, მათ შორის იმ პირებთან, რომელთა შრომითი ხელშეკრულების ვადა აღემატებოდა 30 თვეს. შრომითი ხელშეკრულებების 10.1 პუნქტში იყო შემდეგი სახის ჩანაწერი: „ხელშეკრულება მოქმედებს 1 წლის ვადით, შრომითი გარიგება აღნიშნული ვადის გასვლის შემდგომ გაგრძელებულად ითვლება მხოლოდ იმ შემთხვევაში თუ მხარეთა ორმხრივი შეთანხმებით წერილობითი ფორმით დაიდება ახალი შრომითი გარიგება. იმ შემთხვევაში თუ მოხდა შრომითი ურთიერთობის ფაქტობრივად უნებლიერ გაგრძელება, დამსაქმებელი უფლებამოსილია წესისმიერ დროს 7 კალენდარული დღით ადრე გააფრთხილოს დასაქმებული და აღნიშნული ვადის გასვლის შემდგომ შეწყვიტოს გარიგება.”

რეინსპექტირების ფარგლებში დამსაქმებლის მიერ წარმოდგენილ იქნა ახალი შრომითი ხელშეკრულებები, რომელშიც ზემოაღნიშნული ჩანაწერი აღარ გვხვდება, ასევე, ხელშეკრულების ვადები მოყვანილ იქნა საქართველოს შრომის კოდექსის მოთხოვნებთან შესაბამისობაში. მათ შორის, ზემოაღნიშნულ პირებთან, ვისი ხელშეკრულების ვადა აღემატება 30 თვეს, გაფორმებულია უვადო შრომითი ხელშეკრულებები.

3. 2021 წლის 9 ნოემბრის №002731/ო მითითება (N3)

მითითების თანახმად, ხელშეკრულებებით განსაზღვრული არ იყო სამუშაო დრო და დასვენების დრო, ამასთან არსებობდა შემდეგი სახის ჩანაწერი: „დასაქმებულის ზუსტი სამუშაო დრო და ასევე ყოველთვიური მუშაობის გრაფიკი დადგენილ იქნება ცალმხრივად სამედიცინო დაწესებულების ხელმძღვანელის/დირექტორის ბრძანების საფუძველზე“, რაც ეწინააღმდეგება საქართველოს შრომის კანონმდებლობას, ვინაიდან, სამუშაო დრო ხელშეკრულების არსებითი პირობაა და მისი დადგენა ცალმხრივად ეწინააღმდეგება კანონის მოთხოვნას.

რეინსპექტირების ფარგლებში წარმოდგენილი ახალი შრომითი ხელშეკრულებების მე-3 მუხლით განსაზღვრულ იქნა კვირის განმავლობაში სამუშაო დროის მაქსიმუმი (48) საათი, ასევე, ცვლიანობის რეჟიმი, ცვლაში მუშაობის განრიგის/გრაფიკის სათანადოდ შედგენისა და კანონით დადგენილი წესით დასაქმებულისთვის გაცნობის ვალდებულება, სამუშაო დღეებს/ცვლებს შორის უწყვეტი დასვენების ხანგრძლივობა არანაკლებ 12 საათისა, ასევე 7 დღიანი პერიოდის განმავლობაში უწყვეტად არანაკლებ 24 საათიანი დასვენების დროით უზრუნველყოფა. ასევე, დამსაქმებლის მიერ განისაზღვრა შესვენების დროით სარგებლობის წესი საქართველოს შრომის კანონმდებლობის შესაბამისად.

4. 2021 წლის 9 ნოემბრის №002731/ო მითითება (N4)

მითითების მიხედვით დამსაქმებლის მიერ წარმოდგენილ ზოგიერთ ხელშეკრულებაში, მაგალითად მედდის შემთხვევაში, 4.2. მუხლის „ზ“ ქვეპუნტით განსაზღვრული იყო, რომ „დამსაქმებელი უფლებამოსილია ცალმხრივად, ბრძანების საფუძველზე განსაზღვროს დასაქმებულის სამუშაო ადგილი, განყოფილება და ნებისმიერ დროს, ასეთის აუცილებლობის შემთხვევაში ცალმხრივად შეცვალოს დასაქმებულის სამუშაო განყოფილება, კერძოდ, გადაიყვანოს ერთი განყოფილებიდან მეორეში.“ ამავე ხელშეკრულების 4.7. პუნქტით განსაზღვრული იყო რომ „შრომით ხელშეკრულების არსებითი პირობების შეცვლად არ მიიჩნევა დამსაქმებლის მიერ დასაქმებულისათვის მითითებული სამუშაოს შესრულების ადგილის შეცვლა, ასევე, სამუშაო ინსტრუქციების დადგენა ან ხელმძღვანელის ბრძანებით დავალებების განსაზღვრა.“ აღნიშნული ჩანაწერები წინააღმდეგობაში მოდის საქართველოს შრომის კოდექსის მე-20 მუხლის მე-2 პუნქტთან, რომელიც ადგენს, რომ ხელშეკრულების არსებითი პირობების შეცვლა მხოლოდ მხარეთა ორმხრივი შეთანხმებით არის შესაძლებელი

რეინსპექტორების ფარგლებში წარმოდგენილი ხელშეკრულებების შესწავლით დგინდება, რომ დამსაქმებლმა გაითვალისწინა მითითება და უზრუნველყო შეცვლილ ხელშეკრულებებში მსგავსი შინაარსის ჩანაწერების ამოღება.

5. 2021 წლის 9 ნოემბრის №002731/ო მითითება (N5)

მითითების თანახმად მედპერსონალი, მათ შორის ამცრელი მედპერსონალი მუშაობდა უწყვეტად 12-14 დღის განმავლობაში დასვენების დღის გარეშე, რაც არღვევს საქართველოს შრომის კოდექსით დადგენილ მინიმალურ სტანდარტს სამუშაო დღეებს/ცვლებს შორის 12 საათიანი და 7 დღიანი პერიოდის განმავლობაში 24 საათიანი დასვენების მინიმალური სტანდარტის თაობაზე.

რეინსპექტორების ფარგლებში წარმოდგენილი დოკუმენტებით შესწავლით დგინდება, რომ კლინიკამ პანდემიური სიტუაციიდან გამომდინარე დამსაქმებელმა ეტაპობრივად შეძლო აღნიშნული პირობის გამოსწორება.

6. 2021 წლის 9 ნოემბრის №002731/ო მითითება (N6)

მითითების თანახმად სამუშაო დროის აღრიცხვის ფორმა დარღვევით იყო წარმოებული, კერძოდ, იგი არ მოიცავდა ყველა იმ მინიმალურ ინფორმაციას, რაც დამტკიცებულია საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის 2021 წლის 12 თებერვლის №01-15/ნ ბრძანებაზე თანდართული N2 დანართით.

დამსაქმებელმა გაითვალისწინა გაცემული მითითება და რეინსპექტორების ფარგლებში წარმოდგენილი სამუშაო დროის აღრიცხვის ფორმები შესაბამისობაში მოიყვანა ბრძანებით დადგენილ წესთან.

7. 2021 წლის 9 ნოემბრის №002731/ო მითითება (N7)

მითითების მიხედვით სამუშაო დროის აღრიცხვის ფორმის შესწავლის შედეგად გამოვლინდა, რომ დასაქმებულთა ნაწილი მუშაობდა 24 საათიან ცვლაში უწყვეტად 10-4-19-25 დღის განმავლობაში, რაც არღვევდა შრომის კოდექსის 25-ე მუხლის მე-3 პუნქტის იმპერატიულ დათმას იმის თაობაზე, რომ მიმდევრობით ორ ცვლაში მუშაობა აკრძალულია, ასევე, სამუშაო დღეებს/ცვლებს შორის დასაქმებულის უწყვეტი დასვენების ხანგრძლივობა არ უნდა იყოს 12 საათზე ნაკლები.

რეინსპექტორების ფარგლებში წარმოდგენილი დოკუმენტებით შესწავლით დგინდება, რომ კლინიკამ პანდემიური სიტუაციიდან გამომდინარე ეტაპობრივად შეძლო აღნიშნული პირობის გამოსწორება.

8. 2021 წლის 9 ნოემბრის №002731/ო მითითება (N8)

მითითების მიხედვით, დამსაქმებლის მიერ წარმოდგენილი სამუშაო დროის განრიგებისა და სხვა მასალების ანალიზის საფუძველზე გამოვლინდა, რომ დასაქმებულებს ნამუშევარი ჰქონდათ ზეგანაკვეთურად, თუმცა ზეგანაკვეთურის შესაბამისად გაზრდილი ოდენობით ჩარიცხვის ფაქტი ან დასაქმებულისთვის პროპორციული დამატებითი დასვენების დროის მიცემის ფაქტი ვერ დასტურდებოდა. რეინსპექტირების ფარგლებში წარმოდგენილი დოკუმენტებით დასტურდება დასაქმებულთათვის ზეგანაკვეთურად ნამუშევარი დროის ანაზღაურება.

9. 2021 წლის 9 ნოემბრის №002731/ო მითითება (N9)

მითითების მიხედვით, კოვიდ პაციენტების მართვაში ჩართული მედპერსონალის ნაწილის, კერძოდ, ინფექციონისტისა და „სხვა მედპერსონალის სამუშაო დროის აღრიცხვა და კოვიდ დანამატების გაცემა მთავრობის დადგენილებით განსაზღვრული ოდენობით არ ხდებოდა.

რეინსპექტირების ფარგლებში დამსაქმებელმა წარმოადგინა დოკუმენტაცია, რომლითაც დასტურდება აღნიშნული პირების სამუშაო დროის აღრიცხვა და შესაბამისად, მთავრობის მიერ განსაზღვრული ოდენობით საათობრივი კოვიდ დანამატების გაცემა.

10. 2021 წლის 9 ნოემბრის №002731/ო მითითება (N10)

მითითების მიხედვით ზოგიერთ ხელშეკრულებაში, მათ შორის ექიმი რეანიმატოლოგის ხელშეკრულებაში განსაზღვრული იყო, რომ ანაზღაურების თუ ანგარიშსწორების დაყოვნების ყოველი დღისათვის დამსაქმებელი დასაქმებულს გადაუხდიდა დაყოვნებული თანხის 0.02 %.

რეინსპექტირების ფარგლებში წარმოდგენილ ხელშეკრულებებში აღნიშნული პირობა შესაბამისობაშია მოყვანილი საქართველოს შრომის კოდექსით დადგენილ ოდენობასთან.

11. 2021 წლის 9 ნოემბრის №002731/ო მითითება (N11)

მითითების მიხედვით შრომითი ხელშეკრულებების 10.10 პუნქტში ეწერა, რომ ანაზღაურებას არ ექვემდებარებოდა შრომისუუნარობა სამუშაოზე არყოფნის დღეების პროპორციულად. აღნიშნული დათქმა ეწინააღმდეგებოდა საქართველოს შრომის კოდექსის 46 მუხლით დადგენილ წესსა და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის ბრძანებით „დროებითი შრომისუუნარობის გამო დახმარების დანიშვნისა და გაცემის წესის შესახებ“ დადგენილ წესს.

რეინსპექტორების ფარგლებში დამსაქმებლის მიერ წარმოდგენილ განახლებულ ხელშეკრულებებში აღნიშნული ჩანაწერი ამოღებულ იქნა, ასევე, დამსაქმებლის მიერ წარმოდგენილი ორგანიზაციის შრომის შინაგანაწესის მე-17 მუხლით განისაზღვრა დროებითი შრომისუუნარობისას დახმარების დანიშვნის წესი, საქართველოს შრომის კანონმდებლობის შესაბამისად.

შრომითი ურთიერთობის მომწესრიგებელი დოკუმენტებისა და ინფორმაციის შესწავლის, დამსაქმებელთან და დასაქმებულებთან გასაუბრების, შრომით ნორმებთან ანალიზისა და ფაქტობრივი გარემოებების ურთიერთშეჯერების საფუძველზე, **2021 წლის 9 ნოემბრის №002731 ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმით და მასზე თანდართული №002731/ო მითითებით გათვალისწინებულ დარღვევების გამოსწორების საკითხზე მიღებულ იქნა შემდეგი გადაწყვეტილება:**

Nº	გაცემული მითითება	შედეგი
1.	<p>დარღვეულია: საქართველოს ორგანული კანონის „საქართველოს შრომის კოდექსი“ მე-12 მუხლის მე-2 პუნქტი</p> <p>„თუ შრომითი ურთიერთობის ხანგრძლივობა 1 თვეს აღემატება, აუცილებელია შრომითი ხელშეკრულების წერილობითი ფორმით დადება.“</p>	მითითება შესრულდა
2.	<p>დარღვეულია: საქართველოს ორგანული კანონის „საქართველოს შრომის კოდექსი“ მე-12 მუხლის მე-4 პუნქტი</p> <p>„თუ შრომითი ხელშეკრულების ვადა 30 თვეზე მეტია, ან თუ შრომითი ურთიერთობა ვადიანი შრომითი</p>	მითითება შესრულდა

	<p>ხელშეკრულების მიმდევრობით ორჯერ ან მეტჯერ დადების შედეგად გრძელდება და მისი ხანგრძლივობა 30 თვეს აღემატება, მიიჩნევა, რომ დადებულია უვადო შრომითი ხელშეკრულება. ვადიანი შრომითი ხელშეკრულებები მიმდევრობით დადებულად ჩაითვლება, თუ არსებული ვადიანი შრომითი ხელშეკრულება მისი ვადის გასვლისთანავე გაგრძელდა ან მომდევნო ვადიანი შრომითი ხელშეკრულება პირველი ვადიანი შრომითი ხელშეკრულების ვადის გასვლიდან 60 დღის ვადაში დაიდო.“</p>	
3.	<p>დარღვეულია: საქართველოს ორგანული კანონის „საქართველოს შრომის კოდექსი“ მე-14 მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტი</p> <p>„1. შრომითი ხელშეკრულების არსებითი პირობებია:</p> <p>გ) სამუშაო დრო და დასვენების დრო;“</p>	მითითება შესრულდა
4.	<p>დარღვეულია: საქართველოს ორგანული კანონის „საქართველოს შრომის კოდექსი“ მე-20 მუხლის მე-2 პუნქტი</p> <p>„შრომითი ხელშეკრულების არსებითი პირობები შეიძლება შეიცვალოს მხოლოდ მხარეთა შეთანხმებით. თუ შრომითი ხელშეკრულება არ შეიცავს რომელიმე არსებით პირობას, ასეთი პირობის განსაზღვრა შესაძლებელია დასაქმებულის თანხმობით.“</p>	მითითება შესრულდა
5.	<p>დარღვეულია: საქართველოს ორგანული კანონის „საქართველოს შრომის კოდექსი“ 24-ე მუხლის მე-7 პუნქტი</p> <p>„7. ამ მუხლის მე-4 პუნქტით გათვალისწინებული 12-საათიანი ყოველდღიური დასვენების დროის გარდა, დამსაქმებელი ვალდებულია უზრუნველყოს დასაქმებული დასვენებით 7-დღიანი პერიოდის განმავლობაში უწყვეტად არანაკლებ 24 საათისა.</p>	მითითება შესრულდა

	<p>მხარეთა შეთანხმებით შესაძლებელია დასაქმებულმა არაუმეტეს 14 დღის განმავლობაში მიმდევრობით ორჯერ ისარგებლოს 24-საათიანი დასვენების დროით.“</p>	
6.	<p>დარღვეულია: საქართველოს ორგანული კანონის „საქართველოს შრომის კოდექსი“ 24-ე მუხლის მე-11 პუნქტი</p> <p>„11. დამსაქმებელი ვალდებულია სამუშაო დღეს წერილობით ან/და ელექტრონულად აღრიცხოს დასაქმებულთა მიერ ნამუშევარი დრო და სამუშაო დროის (ნამუშევარი საათების) აღრიცხვის ყოველთვიური დოკუმენტი გააცნოს დასაქმებულს, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც, სამუშაოს ორგანიზების სპეციფიკიდან გამომდინარე, ეს შეუძლებელია. დამსაქმებელი ვალდებულია სამუშაო დროის (ნამუშევარი საათების) აღრიცხვის დოკუმენტი შეინახოს 1 წლის განმავლობაში. სამუშაო დროის აღრიცხვის ფორმას განსაზღვრავს საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრი (შემდგომ – მინისტრი) სოციალურ პარტნიორებთან კონსულტაციის შემდეგ.“</p>	მითითება შესრულდა
7.	<p>დარღვეულია: საქართველოს ორგანული კანონის „საქართველოს შრომის კოდექსი“ 25-ე მუხლის მე-3 პუნქტი</p> <p>„3. მიმდევრობით ორ ცვლაში მუშაობა აკრძალულია.“</p>	მითითება შესრულდა
8.	<p>დარღვეულია: საქართველოს ორგანული კანონის „საქართველოს შრომის კოდექსი“ 27-ე მუხლის მეორე ნაწილი</p> <p>„2. ზეგანაკვეთური სამუშაო ანაზღაურდება შრომის ანაზღაურების საათობრივი განაკვეთის გაზრდილი</p>	მითითება შესრულდა

	<p>ოდენობით. ამ ანაზღაურების ოდენობა განისაზღვრება მხარეთა შეთანხმებით. ზეგანაკვეთური სამუშაო უნდა ანაზღაურდეს ზეგანაკვეთური სამუშაოს შესრულების შემდეგ გადასახდელ ყოველთვიურ შრომის ანაზღაურებასთან ერთად.“</p>	
9.	<p>დარღვეულია: საქართველოს ორგანული კანონის „საქართველოს შრომის კოდექსი“ 41-ე მუხლის პირველი პუნქტი</p> <p>„1. შრომის ანაზღაურება არის ძირითადი ან მინიმალური ანაზღაურება ან ხელფასი ან ნებისმიერი სხვა ანაზღაურება, რომელიც გადახდილია ფულადი ფორმით ან ნატურით და რომელსაც პირდაპირ ან არაპირდაპირ იღებს დასაქმებული დამსაქმებლისგან სამუშაოს შესრულების სანაცვლოდ.“</p>	მითითება შესრულდა
10.	<p>დარღვეულია: საქართველოს ორგანული კანონის „საქართველოს შრომის კოდექსი“ 41-ე მუხლის მე-4 პუნქტი</p> <p>„4. დამსაქმებელი ვალდებულია ნებისმიერი ანაზღაურებისა თუ ანგარიშსწორების დაყოვნების ყოველი დღისთვის დასაქმებულს გადაუხადოს დაყოვნებული თანხის 0.07 პროცენტი. ეს წესი არ ვრცელდება ამ კანონის 48-ე მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებულ იძულებითი განაცდურის ანაზღაურებაზე.“</p>	მითითება შესრულდა
11.	<p>დარღვეულია: საქართველოს ორგანული კანონის „საქართველოს შრომის კოდექსი“ 46-ე მუხლის მე-4 პუნქტი</p> <p>„4. შრომითი ურთიერთობის შეჩერების შემთხვევაში, გარდა ამ მუხლის მე-2 პუნქტის „ვ“ და „მ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა, დასაქმებულს შრომის ანაზღაურება არ მიეცემა, თუ</p>	მითითება შესრულდა

	საქართველოს კანონმდებლობით ან შრომითი წელშეკრულებით სხვა რამ არ არის განსაზღვრული.“	
--	---	--

შემოწმების აქტი ჩაიბარა (სახელი, გვარი, პირადი ნომერი):

სამართალდამრღვევი ან მისი უფლებამოსილი პირის მიერ შემოწმების ჩაბარებაზე უარის აღნიშვნა:

უფლებამოსილი პირ(ები)ი:

სამართალდამრღვევი ან მისი უფლებამოსილი წარმომადგენელი: